

2015-05-12

m.registrator@regeringskansliet.se
petter.dahlin@regeringskansliet.se

M2014/2798/Mm

Sveriges Byggindustriers remissvar på Boverkets förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö

Sveriges Byggindustrier är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ungefär 3100 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Sveriges Byggindustrier har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Sammanfattning

- Sveriges Byggindustrier anser att eventuella nya etappmål måste vara konkreta och uppföljningsbara.
- Sveriges Byggindustrier tillstyrker förslaget att införa ett etappmål för planeringsberedskapen men anser att etappmålet måste konkretiseras.
- Sveriges Byggindustrier tillstyrker de åtgärder som föreslås för att förbättra och effektivisera kommunernas miljöarbete kopplat till planering.
- Sveriges Byggindustrier anser att det behövs bättre samordning mellan ansvariga myndigheter inom miljöområdet och ökad samverkan med näringslivet när det gäller att utforma de konkreta åtgärderna. Myndigheterna måste börja se företagen som en resurs i miljöarbetet.
- Sveriges Byggindustrier tillstyrker det nya etappmålet att livcykelperspektivet år 2020 ska vara en utgångspunkt för all ny- och ombyggnad liksom vid förvaltning av befintlig bebyggelse, men undrar hur det ska följas upp. För att vara användbart måste målet konkretiseras.
- Sveriges Byggindustrier anser att bättre statistik för att följa upp klimatpåverkan från byggandet bör vara en ny prioriterad åtgärd.

Postadress
Box 5054, 102 42 Stockholm

Servicebolag
Sveriges Byggindustrier
Service AB

Telefon
08-698 58 00

E-post
info@bygg.org

Besöksadress
Storgatan 19

Organisationsnr
556061-2524

Telefax
08-698 59 00

Internet
www.bygg.org

Inledning

Utvärderingar av miljömålen visar att de flesta inte kommer att nås. Detta är djupt oroande. Samtidigt är målen och preciseringarna otydligt formulerade och inte tillräckligt tydligt kommunicerade, vilket försvårar mobilisering av samhällets resurser för att nå målen. Det är därför av största vikt att eventuella nya etappmål är konkreta, uppföljningsbara och tydligt kommunicerade.

För företagen inom samhällsbyggnadssektorn står hållbarhet mycket högt upp på agendan. Företagen och deras medarbetare är en enorm resurs i miljöarbetet förutsatt att de ges rätt förutsättningar och drivkrafter. Sveriges Byggindustrier beklagar därför att Boverkets förslag fortfarande år 2015 genomsyras av att det är myndigheterna och kommunerna som genom krav på företagen ska driva miljöarbetet i Sverige.

Sveriges Byggindustrier konstaterar att vi får detta förslag till strategi på remiss samtidigt som Naturvårdverket håller på att slutföra sin fördjupade utvärdering av miljömålsarbetet (FU15). Det ter sig i våra ögon som om dessa uppdrag bedrivs parallellt av de båda myndigheterna utan närmare samarbete. Detta är olyckligt, särskilt med tanke på att den fördjupade utvärderingen borde ha kunnat utgöra en utmärkt grund för föreliggande strategiförslag. Miljöarbetet i Sverige skulle vinna mycket på bättre samordning mellan myndigheterna. Det är också en förutsättning för en bra samverkan med näringslivet att myndigheterna talar med en röst.

Synpunkter på förslagen

Insatsområde hållbar samhällsplanering

Sveriges Byggindustrier tillstyrker i huvudsak förslagen under denna rubrik. Det är positivt att stärka samordningen av planeringen. Många av de föreslagna åtgärderna under denna rubrik är viktiga och bra för byggandet och bostadsförsörjningen. Det är ineffektivt som det fungerar idag där varje kommun i mångt och mycket gör sin egen plan utan koppling till angränsande kommuner och regionen i stort. Med bättre samordning bör felprioriteringar och suboptimeringar kunna undvikas utan att sätta det kommunala självstyret och handlingsfriheten hos lokala aktörer ut spel. Samverkan och samsyn mellan den regionala och den nationella nivån måste också utvecklas. Vi anser dock att det föreslagna etappmålet för planeringsberedskapen är alltför diffust formulerat. Det måste konkretiseras så att det blir uppföljningsbart.

När det gäller samordning av kommunernas planering måste även planering av anläggningar för återvinning beaktas. Idag kan det vara problem med att kommunerna inte vill ha denna typ av verksamhet, s.k. NIMBY-effekt. Det bör därför finnas någon form av samverkan kring anläggningar av regionalt intresse, eventuellt kan detta kopplas till översiktsplaner och länsstyrelsernas roll i dessa.

Insatsområde bebyggelsestruktur och transporter

Sveriges Byggindustrier har inga synpunkter på de båda föreslagna etappmålen.

Sveriges Byggindustrier tillstyrker förslaget att ta fram en vägledning för kommunernas arbete med tätortsnära natur och grönområden i staden. Idag hanteras dessa frågor på vitt skilda sätt i olika kommuner vilket både skapar osäkerhet för samhällsbyggnadssektorns aktörer och riskerar att leda till oönskade miljömässiga konsekvenser. Vägledningen bör även koppla till den regionala planeringen.

Sveriges Byggindustrier ser det som positivt att Boverket inte enbart utgår ifrån nyplanering utan även diskuterar tillkommande bebyggelse.

Sveriges Byggindustrier avstyrker förslaget att utreda beskattning av privata parkeringsplatser. Vi anser att detta är att angripa problemet i fel ände. Förutsatt att bilen finns måste den ju parkeras någonstans och vi befarar att en beskattning av privata parkeringsplatser kommer att öppna upp för en svart sektor inom detta område. Vi förordar istället ökade insatser för att minska antalet bilar genom att underlätta för dem som väljer att åka kollektivt. Här har den kommunala planeringen och regional samordning mycket viktiga roller att fylla. Till exempel är det avgörande för att man inte ska skaffa bil att fungerande kollektivtrafik finns på plats redan vid första inflytt i ett nybyggt bostadsområde. Ett annat sätt att underlätta för människor att inte äga egen bil är att i planeringen skapa bättre förutsättningar för bilpooler.

Insatsområde nybyggnad och utveckling av befintlig bebyggelse

Sveriges Byggindustrier tillstyrker på ett övergripande plan etappmålet att livscykel-perspektivet år 2020 ska vara en utgångspunkt för all ny- och ombyggnad liksom vid förvaltning av befintlig bebyggelse. Det är en god ambition. Vi undrar dock hur ”livscykel-perspektivet” definieras och hur målet ska kunna följas upp? Det är av yttersta vikt att mål som sätts går att följa upp och att det framgår vem som är ansvarig för vad. Målet bör således konkretiseras.

Sveriges Byggindustrier är positiva till samtliga de föreslagna åtgärderna inom detta insatsområde, under förutsättning att de i relevanta fall görs i nära samverkan med näringslivet. Till exempel är framtagandet av en strategi för hållbara byggnader en åtgärd där byggsektorn har av naturliga skäl viktiga erfarenheter att dela med sig av.

Sveriges Byggindustrier anser att utveckling av bättre statistik för att följa upp klimatpåverkan från byggandet bör vara en prioriterad åtgärd inom detta insatsområde. Det tycks oss som Boverket har misstolkat sina egna resultat¹ när man hävdar att utsläppen av växthusgaser från produktionsledet i bygg- och anläggningsbranschen ökar. Enligt vår tolkning av samma statistik ligger koldioxidutsläppen utsläppen på en stabil nivå, med en ökning för utsläpp från väg- och järnvägsbyggande och en svag minskning för utsläppen från husbyggande. Statistiken säger dock inte så mycket om den inte kopplas till t.ex. kilometer väg eller kvadratmeter ny bostadsyta. Detta sätter fingret på behovet av att utveckla statistiken för uppföljning av klimatpåverkan från byggandet.

När det gäller upphandlingskrav för miljömässigt hållbart byggande är mycket redan gjort inom ramen för Miljöstyrningsrådets arbete tillsammans med sektorn. Detta arbete och den etablerade sektorssamverkan måste förvaltas och föras vidare av Upphandlingsverket.

När det gäller kemikaliekraav anser vi det vara viktigt att stränga krav ställs även på återvunnet material. Farliga ämnen gör lika stor skada i kretsloppet oavsett om de finns i nytt eller återvunnet material. Här gäller det att tänka rätt från början och hitta effektiva metoder att samtidigt nå både en hög grad av återanvändning/återvinning och en utfasning av ämnen med farliga egenskaper.

¹ Miljöpåverkan från Bygg- och fastighetsbranschen 2014, Boverket (2014)

Mycket arbete med utfasning av farliga ämnen pågår redan i form av branschinitiativ i byggsektorn och det är viktigt att myndigheterna tar tillvara och bygger vidare på sektorns erfarenheter och drivkrafter och inte uppfinner nya hjul.

Insatsområde energi- och resurshushållning

Sveriges Byggindustrier anser att det behövs ett tydligt mål för energianvändningen i byggnader. Tidigare fanns en precisering i miljö kvalitetsmålen att energianvändningen i byggnader skulle minska med 20 procent till 2020 och med 50 procent till 2050, jämfört med 1995 och räknat som årlig energianvändning för uppvärmning, varmvatten och driftel fördelat på antal kvadratmeter. Det fanns en bred uppslutning bakom dessa mål i byggsektorn. Nu har dock denna precisering tagits bort, vilket har skapat en stor osäkerhet kring vilka mål och vilken ambitionsnivå som gäller. Regeringen bör förtydliga målen för energieffektivisering, särskilt mot bakgrund av att man nu diskuterar att införa ekonomiska styrmedel för att öka energieffektiviseringen av befintliga byggnader. Att införa styrmedel utan ett konkret mål är inte något vi stödjer. Vi stödjer inte heller införande av investeringsstöd för energieffektiviseringsåtgärder utan vill se mer generella styrmedel som skapar marknadsmässiga förutsättningar för fastighetsägarna att finansiera och få lönsamhet i energirenoveringar.

Sveriges Byggindustrier har fyra konkreta förslag för att få fart på energirenoveringarna: (1) Vi vill att fastighetsavgiften kopplas till byggnadens energiprestanda så att en byggnad med hög energiprestanda får en låg eller ingen fastighetsavgift och en byggnad med dålig energiprestanda får en hög avgift. Detta ökar lönsamheten i energieffektiviseringsåtgärder. (2) Staten kan underlätta finansiering av energirenoveringar genom kreditgarantier. (3) Sveriges Byggindustrier är medvetna om att renoveringar i många fall leder till högre hyror. Där detta riskerar att bli ett socialt problem bör staten kunna hjälpa kommunerna genom att delfinansiera höjda individanpassade bostadsbidrag. (4) Mer resurser bör satsas på forskning, utveckling och demonstration kopplat till energieffektivisering av befintliga byggnader. Det finns ett stort behov av att ta fram och testa nya tekniker och metoder för hållbar renovering av befintliga byggnader. Eftersom behovet av ny teknik och nya metoder för detta är stort även i övriga världen så skulle en sådan satsning med fördel kunna kopplas ihop med den exportsatsning på hållbara städer som regeringen aviserat.

Sveriges Byggindustrier stödjer förslaget att utreda etappmål och åtgärder inom resurshushållning, inklusive cirkulär ekonomi, under förutsättning att utredningen görs i nära samverkan med byggsektorn och inte som en renodlad myndighetsprodukt. Mycket är på gång i näringslivet inom detta område och samarbete behövs.

Hållbarhetsaspekter och integrerade strategier för en god bebyggd miljö

Stadsplanering och utformningen av bebyggelse kan minska utanförskap och öka mångfald och integration. Även om strategins huvudsyfte är att bidra till miljömålen kan det finnas behov av att i strategin förtydliga att den byggda miljön ska utformas så att den bidrar till hållbarhet i alla de tre dimensionerna, dvs. ekologisk, ekonomisk och social.

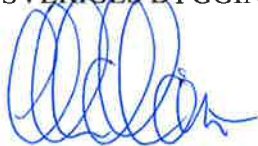
Även ekosystemtjänster förtjänar att lyftas upp tydligare i strategin, särskilt när vi går mot allt tätare städer. Här vill vi dock poängtera att även om enskilda byggherrar kan bidra mycket inom detta område i de enskilda byggprojekten är det oftast nödvändigt att lyfta frågan till områdesnivån för att maximera miljönyttan. Att tänka i termer av att ekosystemtjänsterna ska tillhandahållas inom enskilda fastigheter är att lägga alltför stora

restiktioner på vad som är möjligt att åstadkomma. Ansvaret för fungerande ekosystemtjänster i ett samhälle kan därför inte läggas på respektive byggherre utan måste samordnas av kommunen eller eventuellt av flera byggherrar i samverkan.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till energi- och miljöchef Maria Brogren på 0761-360910 eller maria.brogren@sverigesbyggindustrier.se.

Med vänlig hälsning

SVERIGES BYGGINDUSTRIER

Ola Månsson

